

W PŁYW DOSTĘPNOŚCI CENOWEJ PAPIEROSÓW NA PALENIE W POLSCE

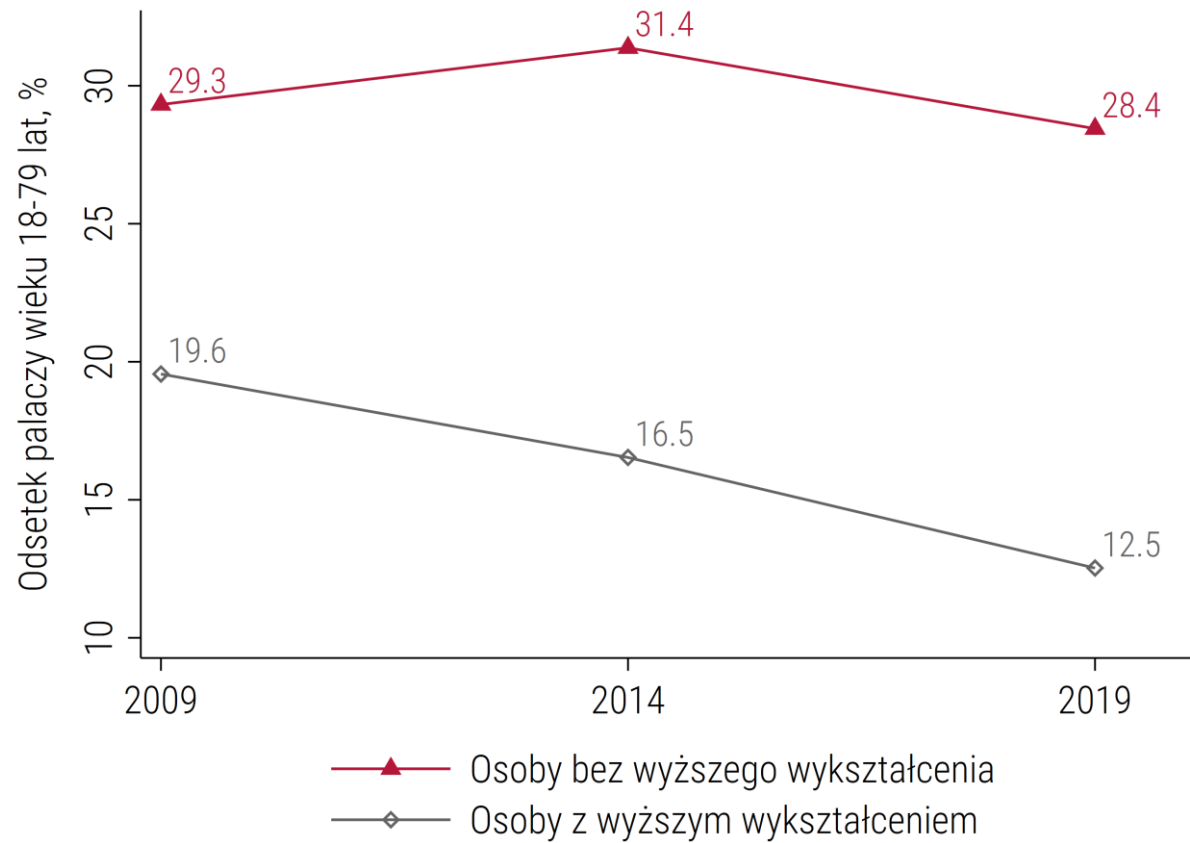
Piotr Lewandowski
Maciej Albinowski

Seminarium „Akcyza od wyrobów tytoniowych
jako instrument polityki zdrowotnej”
Listopad 2024

Popularność papierosów spada wśród osób z wykształceniem wyższym, ale prawie nie zmienia się wśród osób słabiej wykształconych

Odsetek palaczy według wykształcenia, 2009 - 2019

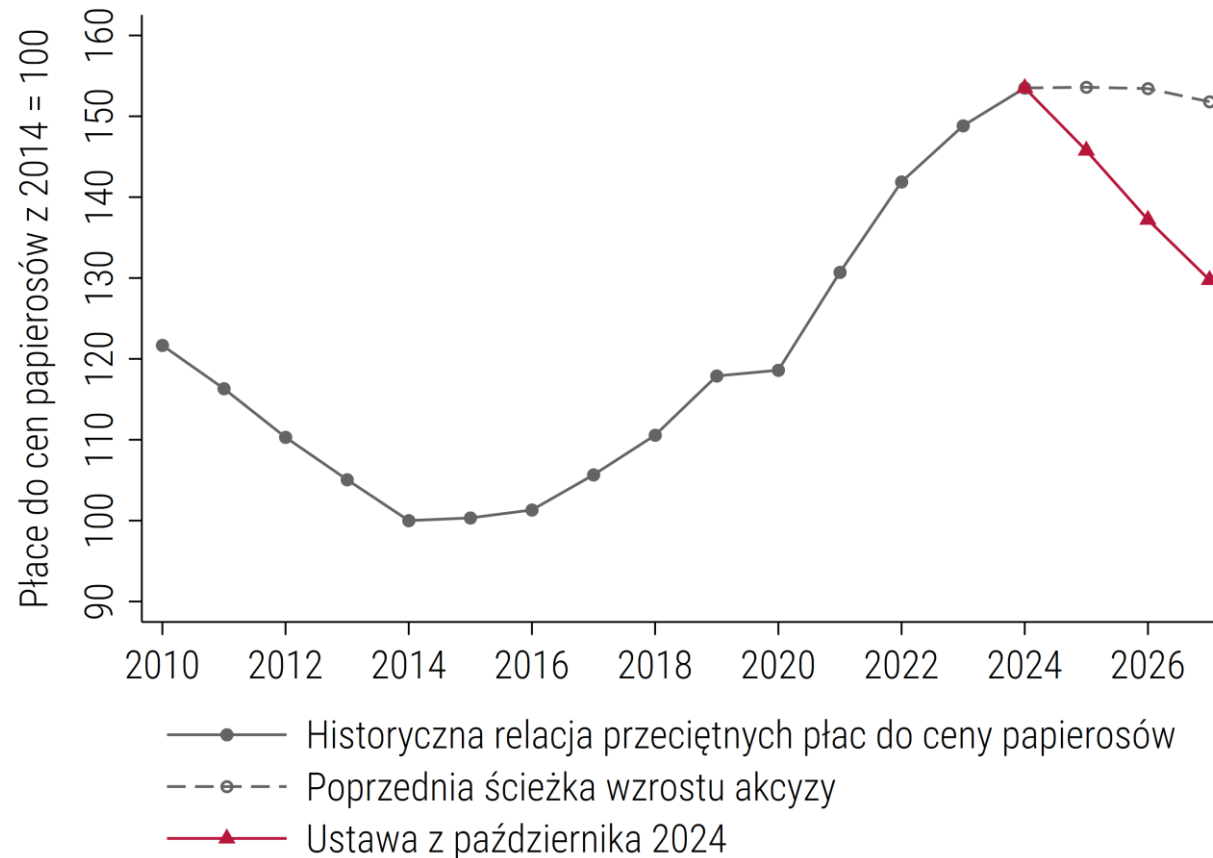

Źródło: European Health Interview Survey (ostatnie dane za 2019 rok)

Od 2014 roku płace rosną szybciej niż ceny papierosów. Przeciętna płaca w 2024 roku pozwala na zakup 54% więcej papierosów niż w 2014 roku.

Relacja przeciętnych płac do cen papierosów (2014=100)

Szacujemy wpływ dostępności cenowej na palenie papierosów,
wykorzystując dane Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (BBGD)

- Gospodarstwa domowe raportują liczbę kupionych papierosów w danym miesiącu.
- Badamy gospodarstwa, które pojawiają się w próbie w dwóch kolejnych latach, bez zmian w liczbie członków – 157 tys. gospodarstw w okresie 2010-2022.
- Szacujemy wpływ zmiany przeciętnych cen papierosów w relacji do dochodów gospodarstwa domowego (ang. *relative income price*) na
 - prawdopodobieństwo palenia
 - liczbę kupowanych papierosów
- Dla populacji ogółem oraz 9 podgrup wg wieku i edukacji.
- Następnie symulujemy liczbę dorosłych palaczy w dwóch scenariuszach: dotychczasowej ścieżki akcyzy oraz ścieżki akcyzy wprowadzonej ustawą z 18.10 2024.

Podwyżki cen najsilniej zmniejszają palenie papierosów wśród gorzej wykształconych i biedniejszych gospodarstw domowych

Oszacowania wpływu wzrostu cen papierosów w relacji do dochodów o 10%

	Poziom wykształcenia			
	Ogółem	Podstawowe lub średnie niższe	Średnie	Wyższe
Prawdopodobieństwo kupowania papierosów (p.p.)	-0,45	-0,57	-0,46	-0,35
Łączna konsumpcja papierosów (%)	-4,0	-4,5	-4,0	-3,3

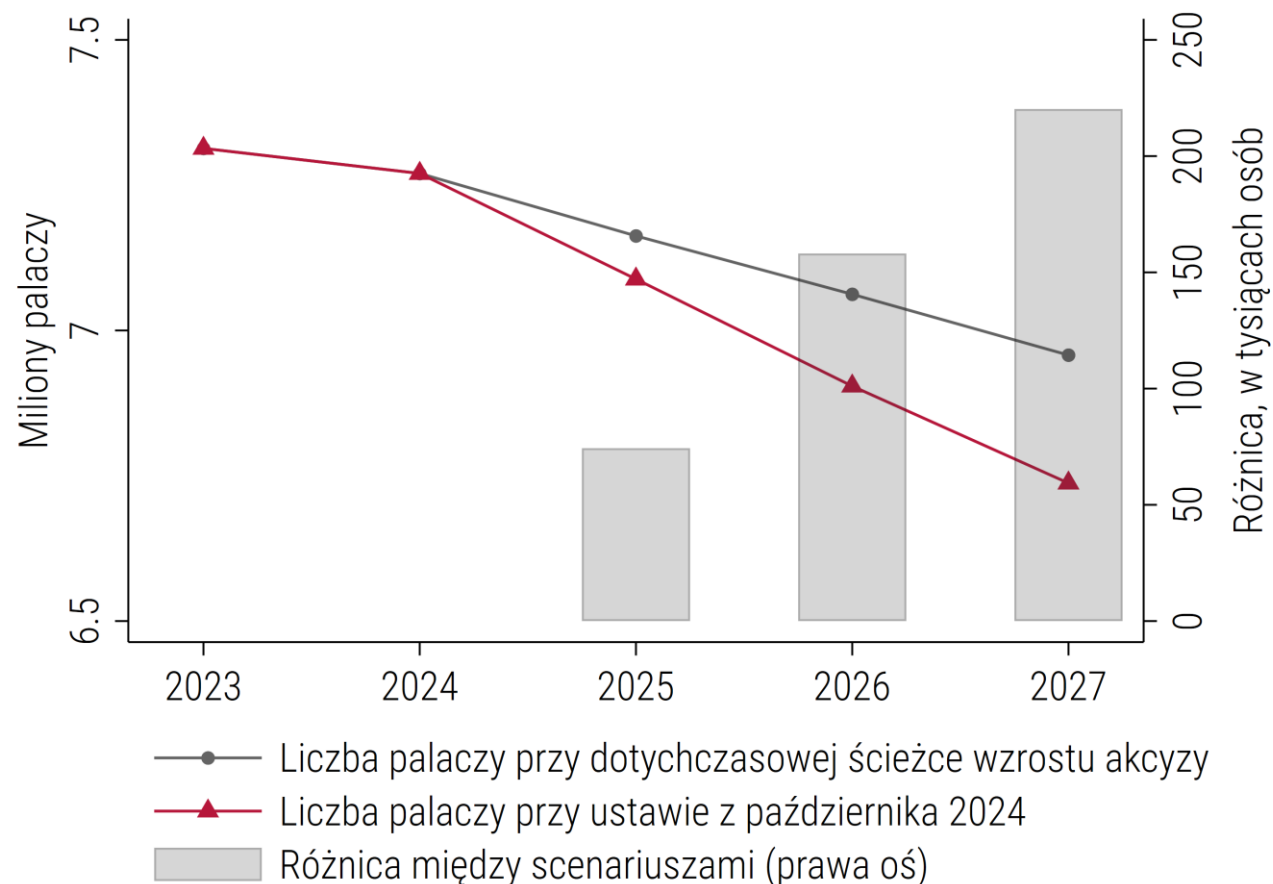
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BBGD

Szacujemy, że nowe stawki akcyzy zmniejszą liczbę dorosłych palaczy o 220 tysięcy do 2027 roku, w porównaniu do poprzedniej ustawy.

- Przy dotychczasowej akcyzie odsetek palaczy spadłby z 23,3% w 2024 roku do 22,4% w 2027 roku.
- Nowa ustawa pozwoli obniżyć ten odsetek do 21,7% w 2027 roku.
- Różnica to 220 tysięcy palaczy.
- Wnioski z literatury wskazują, że 220 tysięcy palaczy mniej przełoży się na co najmniej 66 tysięcy mniej przedwczesnych zgonów.

Wyniki symulacji: liczba palaczy w alternatywnych scenariuszach

Dziękuję za uwagę

Piotr Lewandowski

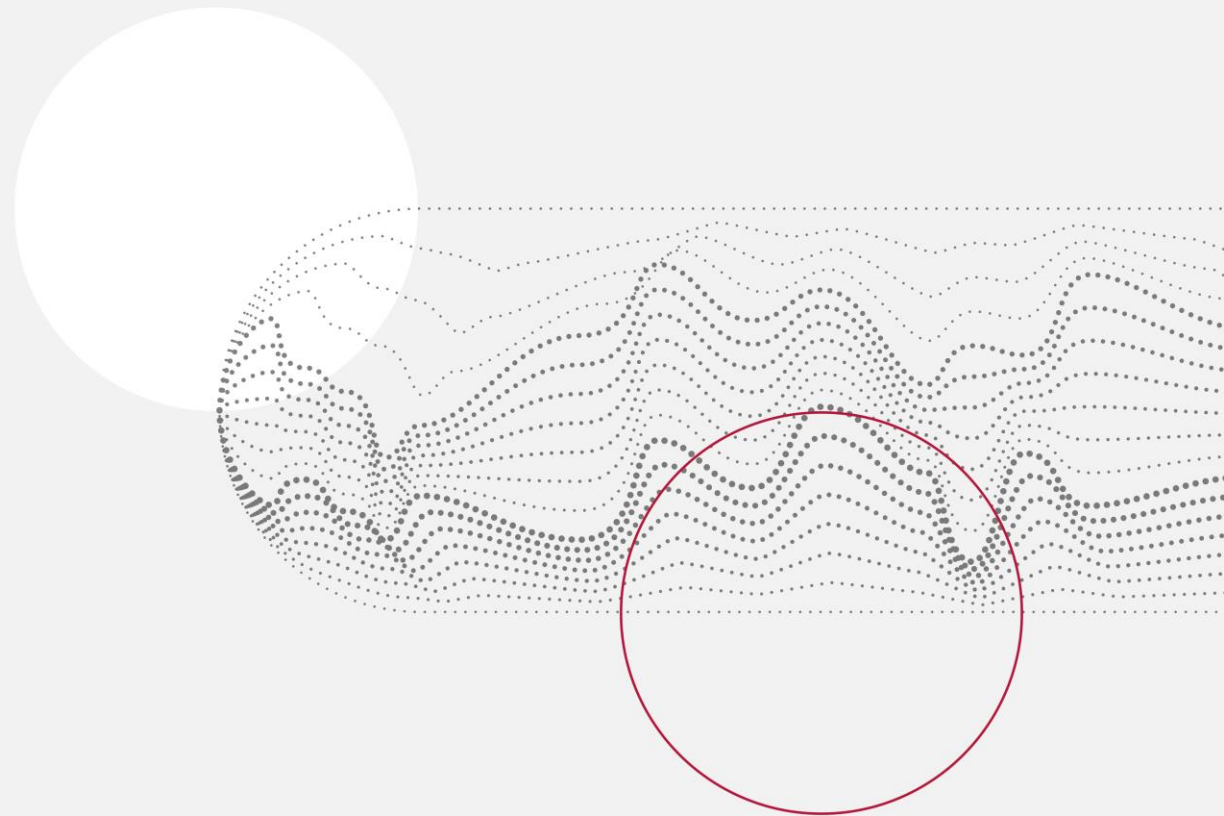
piotr.lewandowski@ibs.org.pl

[@ptrlewandowski](#)

<https://piotr-lewandowski.pl/>

[@ibs_warsaw](#)

<https://ibs.org.pl/>

Parametry wykorzystane w symulacji

Poziom edukacji	Grupa wieku	Parametr semi-elastyczności	Trend niezależny od cen, % palaczy	Udział w populacji, %	Odsetek palaczy w 2022, %
Podstawowe lub niższe średnie	18-39	-0.064***	-0.1	3.4	36.0
	40-59	-0.069***	1.9	2.3	46.7
	60+	-0.047***	1.0	7.8	16.0
Średnie	18-39	-0.054***	-4.4	19.2	29.9
	40-59	-0.047***	-0.4	22.6	30.5
	60+	-0.041***	0.9	19.3	23.0
Wyższe	18-39	-0.032***	-3.2	13.4	11.1
	40-59	-0.039***	-4.0	8.1	11.5
	60+	-0.031***	-3.7	4.0	12.5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BBGD i EHIS